

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 665. Quid & quotuplex sit substitutio militaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

vid. dicta. *g. preced. resp. 3.* citatosque pro utraque sententia AA.

Quest. 664. Qualiter expirat substitutio exemplaris.

Resp. primò in genere : in quibus casibus expirat seu cessat vera pupillaris substitutio, in iisdem etiam expirare substitutionem quasi pupillarem, cum communi dd. tradunt. Zalius. *tr. de subst. c. 3. vers. septima partic.* Barry. *l. 5. tit. 9. Stru. in ff. de vulg. th. 37. Lit. y.* Muller. *ibid.* Resp. Secundò in specie: expirat agnatione sui hæredis, siue dum filio amenti post substitutionem nascitur proles legitima. *l. 43. ff. de vulg.* Muller. *l. c.* Lauterb. *l. c. §. 46.* fecus, si nascatur ei proles illegitima. *§. 2. Inst. de hæred. qual. & differ. junct. l. 9. c. de natural. liber.* Muller. *l. c.* nisi substitutio facta sit à matre filii amenti. Arg. *l. 19. ff. de stat. hom. Add. in compend. subst. tr. in præud. p. 4. q. 1.* Muller. *l. c.* Tertiò infirmatione testamenti principalis. *§. 5. Inst. de vulg.* Muller. Lauterb. *LL. cit.* Quartò, si cedente substitutionis die, substitutus factus est incapax, vel tiam ante institutum hæredem insipientem mortuus fuerit. *l. 59. §. 6. ff. de hæred. institut. l. 91. ff. de acquir. hæred.* Quintò, si furiosus tempore lucidi in ter valli faciat, uti potest, testamentum; eum eo ipso, quòd tale testamentum valeat, necesse sit substitutionem ei contrariam evanescere. Mantic. *de coniect. ult. vol. l. 1. tit. 16. n. 26. Zal. eod. l. ex facto. ff. de vulg.* Ludvvel. *l. c.* Arg. *cit. L. ex facto.* Sextò ac præcipuè, si institutus ab amentia aliàve infirmitate reddente incapacem testandi liberatus fuerit. *§. 1. Inst. de pupill. subst.* reconvalescentiã tamen non solum ad breve tempus, sed stabiliter, vel saltem ad notabile tempus post mortem substituents duratura; cum tali casu cesset causa finalis hujus substitutionis redeunte potestate condendi testamentum. Perez. *in eod. de impub. subst. n. 39.* Haunold. *de 7. & 7. tr. 7. n. 121.* Mantic. *l. c. n. 24.* Menoch. *l. 4. præsum. 10.* Secus si statim aut ad breve tempus relabatur in pristinam infirmitatem; tunc enim non tam censetur extincta substitutio, quàm cessare solum ad tempus, ac veluti suspendi. Gomes. *Tom. 1. var. c. 6. num. 7.* Covar. *de testam. c. 16. §. 6. num. 11.* Menoch. *l. c. præsump. 50. num. 6.* Jalon. *in L. ex facto ff. de vulg. num. 43.* Zal. *l. c.* quamvis, siue ad breve, siue ad longum tempus duret reconvalescentia, non omnino esse extinctam substitutionem asserant alii. quam sententiam veriorẽ & receptiorem apud Muller. *l. c. Lit. ß.* dicunt Vasq. *de success. progr. Tom. 2. §. 17. num. 48.* Sichard. *ad l. 9. c. de vulg.* Barry. *l. 5. tit. 9. num. 3.* distinguit etiam hoc ipsum de redeunte infirmitate. Bardil. *d. de subst. Justinian. & Lauterb. cit. §. 46.* ita ut si redeat viventibus parentibus testatoribus, non censetur extincta substitutio; eo quod illa à morte testatoris vires accipit. quod indubitatim dicunt Bardil. *l. c.* Bachov. *ad Treutl. vol. 2. d. 11. th. 10. Lit. F.* Secus; si redeat post mortem parentum.

Quest. 665. Quid & quotuplex sit substitutio militaris?

Resp. ad primum: substitutio hæc (quæ & privilegiata dicitur, quia militi ex speciali favore utpote causa impulsiva concessa. *l. 15. ff. de vulg. junct. l. 1. ff. de testam. milit.* Lauterb. *§. 47.* & hinc tanquam exorbitans extendenda non est ad milites togatos, puta Doctores, Advocatos, nisi fortè in hoflico existentes. Tabor. *de subst. c. 5. th. 7.*) explicatius describi potest, quòd sit substitutio, quã milites etiam de bonis non castrensibus & extra castra

testamentum condens, cuius à se instituto potest verbis directis substituere alium in casum, quo institutus decesserit, siue adjecto tempore, siue indefinitè. Struv. *in ff. de vulg. th. 38.* Dicitur primò: *quã miles;* intellige verè & realiter talis, id est probatus ab eo, qui jus probandi habet nempe magistro militum. *l. 1. c. qui milit. poss. l. 17. c. de remiss. juratus,* hoc est, sacramento militari obstrictus. *l. 13. §. 2. ff. eod. l. 11. de testam. milit.* Cinctus. *l. 25. 38. 42. ff. eod.* relatus in numeros, id est, certas exercitus partes certo militum numero constantes, puta legiones, centurias, cohortes &c. *l. 2. c. hæred. decur. L. ult. de testam. milit. l. 35. §. 1. l. 42. ff. eod.* etiam stipendiarius: *l. 2. c. de his qui non impl. stip.* quæ omnia militibus nostri temporis conveniunt, ut Muller. *ad Struv. l. c. Lit. ß.* cum Duaren. *ad tit. de testam. milit.* Dicitur secundò: *etiam de bonis non castrensibus;* non tamen non nisi de bonis, quæ instituti ex testamento substituentis sunt consecuti. *l. 5. ff. l. 6. c. de testam. milit.* Lauterb. *l. c. §. 49.* Dicitur tertio: *extra castra,* neque enim necesse est, ut existens in castris condat testamentum. de quo vide dicta supra de *testam. milit.* sed neque præcisè requiritur, ut substituens sibi prius condat testamentum sibi que scribat hæredem, pro ut requiritur in substitutione pupillari, sed potest soli filio vel altari facere testamentum. *l. 15. §. penult. de testam. milit.* Muller. *l. c. Lit. y.* Lauterb. *l. c. §. 48.* quamvis hic addat, in casu hoc potius dicendam institutionem quàm substitutionem. Dicitur quartò: *curvis hæredi à se instituti;* siue is sit filius, isque pubes, etiam emancipatus, ex hæredatus. *l. 41. §. 4. §. ff. de testam. milit.* etiam scienter præteritus. *§. 6. Inst. de exhib. lib.* siue sit extraneus. Lauterb. *§. 49.* Dicitur quintò: *directò* siue verbis directis ad substitutum, quibus hic immediatè ab ipso testatore sine ministerio mediæ personæ, puta, instituti substituitur; per quod distinguitur à substitutione commissoria. Dicitur sextò: *in casum;* non specificando casum ullum, sed in genere, dicendo: in casum quo seu quoquo modo institutus decesserit. Dicitur denique: *siue adjecto tempore, siue indefinitè.* et si enim hæc substitutio ad certum tempus restringi à milite posset. V. g. dicendo Titius hæres esto, si Titius hæres erit, & decem anni effluxerint, Cajus hæres esto. *l. 15. §. 4. l. 19. §. ult. de testam. milit.* id tamen necesse non est; cum miles, uti ad certum casum. v. g. mortis, & conditionem, ita etiam ad certum tempus adstrictus non sit. Muller. *ad Struv. in ff. de vulg. th. 39.* De cætero formam certam verborum non requirit, potestque ea esse hæc aut similis: hæredem instituo Titium, eique, ubi decesserit, substituo Cajum.

2. Resp. ad secundum: dividitur in expressam & compendiosam. Arg. *l. 8. c. de impub. & aliis subst. à Treutl. vol. 2. d. 11. Lit. h. & Lauterb. §. 47.* quamvis secundum alios compendiosa non sit membrum præcisè dividens substitutionem militarem, sed sit specialis quædam species substitutionis, dum, ut Lauterb. *in ff. de vulg. §. 5.* præter militarem ex interpretatione & usu fori compendiosam extendunt ad paganos (quales dicuntur omnes, qui vel prorsus non, vel non verè sunt milites) ab iis verborum compendio factam; quin &, ut Muller. *l. c. th. 39.* ab omnibus aliis paganicæ substitutionis speciebus discernitur. Expressa est, quæ fit verbis expressis & claris. Compendiosa, quæ verborum generalitate quasi compendio omnes reliquas substitutiones, vulgarem, pupillarem, quasi pupillarem comprehendit. Brunem. *ad cit. l. 8. n. 8.* Lauterb. *l. c.* dum nimirum fit per verbum *quandoque*, dicendo. V. g. hæredem

Eodem instituo Titium, & ei, quodcumque decefferit, substituo Cajum, quæ institutio, si Titius filius ante testatorem mortuus sit, vel eo mortuo hæreditatem non adierit vel repudiaverit, & ita hæres non sit, vulgarem; si adita hæreditate, ante annos pubertatis decefferit, pupillarem, ita ut vi illius non tantum paterna seu substituentis bona, sed & ipsius impuberis capiat substitutus: si post pubertatem jurius aut amens decefferit, exemplarem, & aliquando, si sana mente decefferit, fideicommissariam substitutionem complectatur. atque ita substitutus pro temporum, ætatum, sanitatis varietate vi hujus substitutionis compendiosæ variè admittatur. Gl. in c. Raynuius. h. t. v. absque liber. Bart. in L. centurio. ff. de vulg. Menoch. l. 4. præsump. § 1. Covar. de testam. c. 16. §. 9. Gomes. Tom. 1. c. 7. num. 2. Haunol. l. c. num. 171. Reiffent. num. 597. Wiestn. h. t. num. 198.

Quest. 666. Quis effectus hujus substitutionis militaris compendiosæ & qualiter ea expirat?

Resp. primum compendiosæ substitutionis hujus, sive fiat à milite sive à pagano, effectus itaque est, quod comprehendat omnes substitutiones reliquas, & quia eas comprehendit, vi illius tam vulgariter quam pupillariter & quasi pupillariter possit succedere substitutus. Lauterb. l. c. §. 50. cum hac tamen distinctione, ut si filio ante pubertatem substitutio facta, eodem intra eandem decedente, omnia patris & pupilli bona ad substitutum pertineant, nisi fortè aliter dispositum à patre testatore, filio autem post pubertatem decedente substitutus succedat tantum in bonis patris cum fructibus inventis in hæreditate. l. 15. ff. d. vulg. Brunem. ibid. num. 2. Lauterb. l. c. in reliquis verò legitimi. quatenus verò quandoque complectitur substitutionem fideicommissariam, substitutus in hoc casu jure fideicommissi succedat. Arg. l. 8. c. de vulg. dum ibi in fine dicitur, quod filii hæreditas transeat ad matrem, & substitutus eam à matre tanquam fideicommissum petere debeat. Lauterb. l. c. cum Bachov. ad Treml. vol. 2. d. 1. 1. sh. 6. Lit. B. Carpz. Bardil. & aliis. Quò ad effectum tamen hunc bene ponderandam potestatem testatoris; an verba vulgarem vel pupillarem substitutionem admittant, monent. Brunem. ad l. 2. c. de impub. & aliis subst. Odd. de compend. subst. Stryck. & apud Lauterb. §. § 1.

2. Resp. ad secundum: expirat substitutio militaris eo modo, quo testamentum militare. Lauterb. §. 50.

Quest. 667. Quid sit substitutio reciproca, quis ejus effectus?

Resp. ad primum: substitutio reciproca (quæ etiam, quia fit brevibus verbis, Brevisloqua dicitur à Gl. in L. Lucius. ff. de vulg. v. non ad matrem; sed fortè minùs convenienter; cum vel sic confundi videatur cum compendiosæ, cui magis hoc nomen breviloquæ competit, dum non minùs bre-

vi verborum forma fit) dicitur illa, quæ plures eodè hæredes instituti sibi invicem substituuntur. §. 1. Inst. l. 36. & 45. ff. de vulg. Muller. ibid. th. 40. cum communi. idque vel expressis prolixisque verbis. V. g. Titius ex semissè hæres esto: Cajus ex semissè hæres esto: si Titius hæres non erit, Cajus ex ejus parte hæres esto si Cajus hæres non erit, Titius ex ejus parte hæres esto. Duaren. ad ff. de vulg. c. 8. & 24. vel brevi verborum compendio V. g. Petrus, Paulus, Joannes hæredes sunt, & eos invicem substituo sibi hæredes. De cætero certa verborum formula non requiritur, modò adhibeatur talis, ut reciproca institutio sufficienter percipiatur.

2. Resp. ad secundum: vis & effectus hujus substitutionis consistit in eo, quod sub diversitate substitutorum & modi substituendi aliarum substitutionum rationes & effectus participant. Covar. de testam. c. 7. §. 3. Reiffent. h. t. num. 595. cum communi. non enim est substitutionis species propria à reliquis principalibus, nimirum vulgari, pupillari, exemplari, fideicommissoria æque primò & immediate, quò ad effectum, sed tantum verborum conceptione, quæ specificam distinctionem non faciunt, condistincta. Muller. cit. th. 40. Wiestn. h. t. num. 193. Reiffent. l. c. sicnamque, dum duo cohæredes sibi mutuo substituuntur in vulgarem casum seu sub conditione vulgari: si hæres non erit, continet duas vulgares earumque effectus. si duo filii impuberes sub potestate patris testatoris constituti; duas pupillares, si duo filii furiosi aut mente capti sibi substituti, duas exemplares; et si hi duo filii ut impuberes sibi substituti; duas exemplares & simul pupillares complectitur. Covar. Wiestn. Reiffent. LL. cit. Menoch. l. 4. præsump. 60. Hunn. p. 4. tit. 20. c. 1. Monet quoque Covar. apud Wiestn. quod, si reciproca substitutio fieret duobus inæqualis conditionis, quorum utriusque æqualiter non conveniret, eam non alias substitutiones comprehensuram, quam quæ conveniunt utriusque. Unde si substitutio facta duobus filiis, quorum unus impubes, alter pubes, duas solum vulgares, & non etiam pupillarem contineret, ne, si utramque vulgarem ei pupillarem contineret, alter sibi mutuo substitutorum, ex duplici, alter ex una solum. V. g. pubes impuberi ante aditam hæreditatem ex vulgari, post aditam hæreditatem ex pupillari; impubes autem puberi & sola vulgari substitutione succedere posset, quod iniquum & alienum à mente testatoris esse videtur. ita Wiestn. l. c. cum Haunol. Tom. 2. tit. 7. num. 164.

3. Resp. ad tertium: expirat substitutio reciproca eo modo, quo qualibet species substitutionis in ea contentæ; extinguitur ex ipso enim, quòd hæc substitutio à parte rei non distinguatur ab aliis, quas continet, eodem modo cum iis expirare debet. Reiffent. num. 596. cum Covar. l. c. num. 5. citante Bart. in L. Lucius. ff. de vulg. Jaso. & Zafium. Porro quæ hic dicenda essent de substitutione indirecta seu commissoria præterea, quæ dicta sunt supra, ubi de divisione substitutionis, dicentur commodius capite sequente.